

INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA
INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA
INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA INFORMATIKA

Larrasket: «Datu-base tradizionala eta sistema elkarreragilea ditugu»

Ahuzki proiektuak Zuberoako kantu tradizionalen bilketa dauka helburutzat. Horren berri emateko Baionako IUTen lan

egiten duen Jean Michael Larrasket eta 'Xiberoko Botzako' Marcel Bedaxagarrekin mintzatu gara.

□ **O. Karrera/O. Elorrieta**

EGUNKARIA.— Proiektu hori aurrrera eramateko aurreneko pausua kantuen bilketa izanen da, ezta?

J.M. LARRASKET.— Bai, jadanik Mauleko Sü Azia izeneko elkarte kulturalak hasia du bilketa, horiek biltzen dituzte karrierrak, kantuak... edo magnetofoiarekin dokumentu grabatuak badira, koimentario desberdinak autoreei buruz, egunkari bateko artikulua, e.a... Horretaz arduratzen direnak ez dira linguistak, ezta musikologoak ere, jende arrunta da. Hori egiten duena Marcel Bedaxagar da, kultur mailan sentsibiltate handiko gizona, kantu tradizionalen asko dakiena.

EGUNKARIA.— Jendearekin harremanetan jartzeko bidea, zein da?

LARRASKET.— Zuberoa oso ttikia da, 14.000 pertsona, kantatzeko gai direnak 300 eta 400 jende; eta horiek agertzen dira honelako topaketetan.

EGUNKARIA.— Ikuspuntu informatikotik, gauzak ez dira hain errazak izan...

LARRASKET.— Hasieran jendeak ez zekien zer zen sistema multimedia, eta ondorioz pentsatu genuen: eginen duguna da maketa edo prototipo bat non agertuko diren objektuak eta zer nolako gauzak erakutsi edo bilu ahal diren horrelako makina batean.

Egiazko sistema zer izanen den definitzeko dago. Galdera batzuk badaude, hala nola, Zuberoan biltzen den guztia sartuko dugun ala ez. Zer nolako erabilera egingen den, publikoak zer nolako gauzak nahi dituen egin sistema horiekin. Ia egonen den horrelako erabilera informatikoa, esate baterako SAL lengoaiak galderak egin listak lortzeko ala gehiago izanen den sistema guztiz elkarre-
ragilea non pertsona bat aurrean dagoenean, hortan dabil, argazki batek kantu batera, kanta batetik partitura batera.

Orduan bi jarrera dira alde batetik datu-base tradizionala eta bestetik sistema elkarreragilea. Agian biak egingen ditugu, momentuz erabakitze dago.

EGUNKARIA.— Oinarri informatikoa, proiektu hori burutzeko?

LARRASKET.— Goi mailako MACINTOSH, QUADRA 700 eta 900 izenekoak, eta beste sistema bat da, NEXT makina multimedia; eta honetan integraturik daude erraztasun

gehiagorekin, zuzenean sistemaren bidez maneiatzen duzu, bai argazkiak, soinuak, baita bideoak ere; besteetan txartel bereziak behar dira.

EGUNKARIA.— Lan honetan, parte hartzen dutenak?

LARRASKET.— Momentuan IUTen bi langileak ari dira lanean. Badago

□ **Bedaxagarre:** «Lehen naturalki kantatzen zen, baina, orain transmisioa hautsi egin da»

Larrasket: «Galdera batzuk daude: il Zuberoan biltzen den guztia sartuko dugu ala ez? Zer nolako erabilketa egingen?» □

zuzendari zientifiko bat, eta, irakasle batzuk interesatuak gaude ere. Beste aldetik enpresak eta elkarte kultural bat —SÜAZIA— sartuta daude.

EGUNKARIA.— Noiz hasi zineten AHÜZKIren inguruan lan egiten?

LARRASKET.— Den dena hartzen bada, bai gaiaren definizioan bai bilkura jakiteko jendeak zer nahi zuen,

bai inkestak; gutxi gorabehera duela urtebete.

EGUNKARIA.— Zergatik aukeratu zenituzten Zuberoako Kantu tradizionalak?

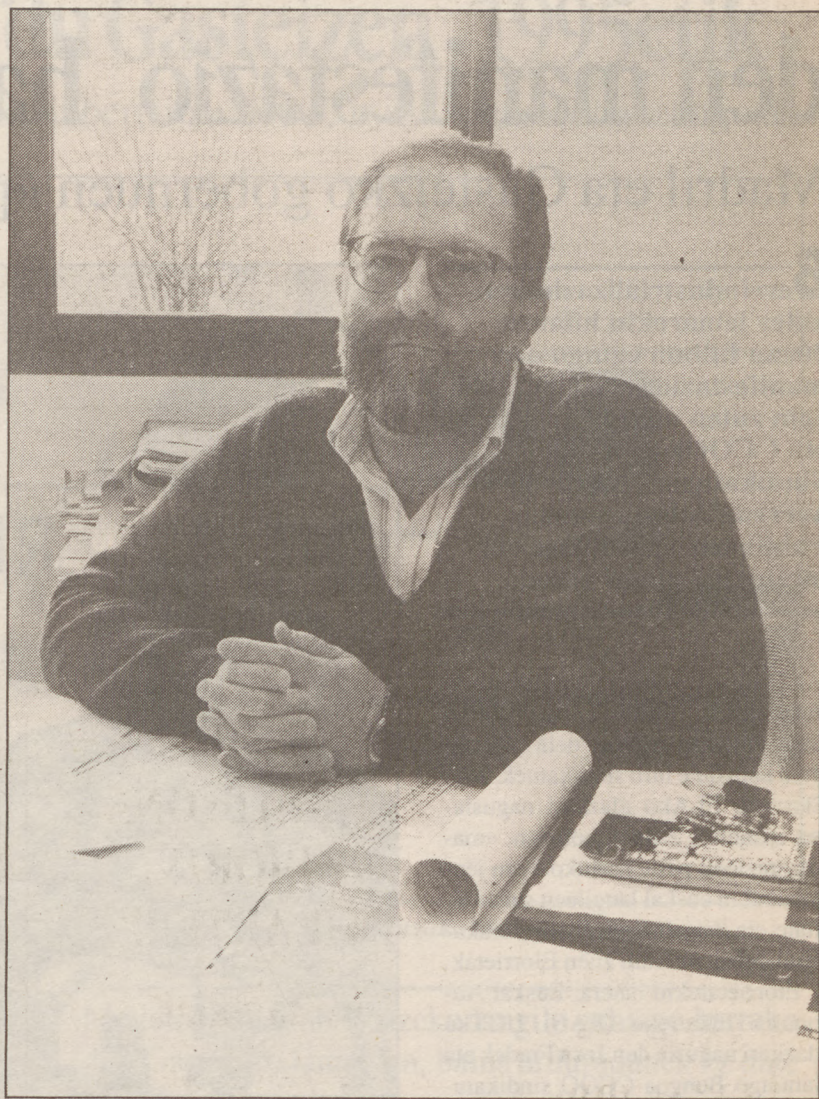
MARCEL BEDAXAGAR.— Kantatzeko modu berezi bat dago Zuberoan eta zuberotarrek ez dutela kantatzen gehiago; ez baitakite kantatzen eta kantatzen dutenek Benito Lertxundi bezala kantatzen dute kitarra batekin... ez da hain molde aberatsa. Adin bateko kantariak ez du musika beharrik, zeren beraiek egiten dute musika, kantatzen. Jean Michael Bedaxagaren anaiak pentsatu zuen hori ez zela galtzen utzi behar, eta horrelako kantariak hor behar zirela grabatu. Holaxe hasi ginen lanean, kantari zaharrak ikustera joan eta grabatu egiten ditugu; lehenago eginak izan diren grabaketak ere biltzen ditugu.

EGUNKARIA.— Etorkizunean, nori zuzenduta dago, nortzuk erabiliko dute?

BEDAXAGAR.— Kantu zahar horiek bildu egin nahi ditugu guk, horretarako, berriz, lehenik eskoletan egin behar da lan, haurrei kantatzeko molde hori ezagutarazteko; eta gero gazteek ikas dezaten herrietako taldeekin. Lehen era naturalean kantatzen zen baina orain transmisioa hautsi egin da.

EGUNKARIA.— Proiektu honetan, zeintzuk izan dira laguntzak?

BEDAXAGAR.— Dirua jaso ahal izan dugu Frantses Kultura Ministrari-tzatik, hemengo kontseilu nagusitik, Aquitania eta Euskadiren arteko hitzarmenetik. Orain arte egin dugun lana ordaintzeko lortu dugu, baina,

Jean Michel Larrasket.

L.E.

gerorago ere beharko dugu eta ez dakigu nondik lortu.

EGUNKARIA.— Orain arte egindako lana dexente da, ezta?

BEDAXAGAR.— Zuberotarren kantatzeko moldean bildu ditugunak berrehun bat izanen dira; baina, kopurua gehituz doa apurka. Momentu honetan Mauleko Auzetxe-ohian entzun ahal dira grabaturik diren kanta eta ikusi ahal dira argazkiak, testuak, karrierrak... katalogo bat bezala.

EGUNKARIA.— Oraindik, entzun ahal izaten dira abesti horiek?

BEDAXAGAR.— Zaharrek bai, gazteek ez dakite, hasi dira eta lehen hitzak ematen dituzte, soilik. Lehen naturalki egiten zen tabernan, elizan, etxean,..., transmisioa hautsi egin da.

Sistema multimedia

Multimedia motako sistema informatiko bat datuez gain, ahotsa, soinua eta irudiak ere gordetzeko gai da. Sistema bakar batean mota desberdinetako informazioa integraturik daukagu.

Ahuzki proiektuak kantuen autoreak, karrierrak (kuadernoak), abestien hitzak, interpretazioak —soinua—, partiturak eta argazkiak biltzen ditu sistema multimedia batean. Hurrengo pausua irudi animatuak, hau da, bideoa sartzea izanen da.

Hitz gutxitan, sistema multimedia batean, itxuraz ordenadore pertsonal tamainakoa, inolako eragozpenik gabe ahotsa, irudia eta testua nahastuta edukiko dugu, geroago nahi dugun eran erabiltzeko.

Cebanc

Usandizaga, 15
Tfna.: 28.77.77 Faxa: 28.70.30
20002 DONOSTIA

EUSKALDUNON EGUNKARIAKO IRAKURLEEI
20 URTEZ PROFESIOALEN HEZIKETAN (STOP) ENPRESEI
ZUZENDUTAKO FORMAZIO LERRO BERRIA (STOP) INSTA-
LAZIO MODERNOAK (STOP) MS-DOS INGURUNEAK, SARE
LOKALAK, IBM, AS-400, MACINTOSH... (STOP) PUNTA
PUNTA TEKNOLOGIAN DIARDUGU. AGURRAK. CEBANC

BULEGO ORDUTEGI IRAUNKORRA: 08.30 - 20.30

ERNE!
IRAGARKI HAU
ERAKUTSITA
%12
MERKEAGO EROSI
AHAL IZANGO DUZU
HORRELAKO
ORDENAGAILUA.
-ORDAINTZEKO
ERRAZTASUNAK-

AMSTRAD

- PROZESAGAILUA 80286 / 16 MHz.
- ABIADURA 80386 / 20MHz.
- DISKO GOGORRA 40 Mb.
- IKUSBEIRA VGA
- Tarjeta grafikoa

ESKOLARAKO PREZIO BEREZIAK

TELECOMPUTER Tfna.: 27 92 30
IPARRAGIRRE, 20.B DONOSTIA

OFIMEC

OFIMATIKA - EKI-PAMENDUA

Bulegoetarako behar duzun guztia

TOSHIBA ♦ MANNESMANN TALLY ♦ BROTYER

SANYO ♦ BULL ♦ STARen BANATZAILEAK